

El dret a l'educació

Aula d'una escola a Hundures.

TEXT I FOTOS: COMISSIÓ DE COOPERACIÓ

Des de la Comissió de Cooperació Internacional som conscients de l'important paper que juga l'educació en el desenvolupament humà. Per aquest motiu, al llarg dels anys hem anat subvencionant, des de l'Ajuntament d'Alella, projectes educatius de cooperació al desenvolupament.

Un dret essencial

El dret a l'educació, juntament amb el dret a l'alimentació, a l'aigua potable i a la salut conformen els quatre drets bàsics sobre els quals es fonamenta el desenvolupament d'un territori o d'una comunitat. La situació en què es trobin aquests drets definirà els nivells de pobresa i desigualtat existents.

Per tant, podem definir l'educació com un dret essencial que, el 1948, ja va ser recollit a la Declaració Universal dels Drets Humans, així com també a la Convenció sobre els Drets de la Infància el 1989. Tothom tenim dret a l'educació i a accedir a totes les oportunitats que permet sense cap tipus de discriminació.

L'any 2016 les Nacions Unides presentaren un nou programa de desenvolupament sostenible amb la definició dels 17 Objectius

de Desenvolupament Sostenible per aconseguir al 2030. El quart dels seus objectius és "Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom".

Clau en l'índex de desenvolupament humà

L'índex de desenvolupament humà és una eina creada pel Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) per mitjà de la qual es pot mesurar el nivell de desenvolupament humà i, per tant, de pobresa dels diferents països. Les variables utilitzades són l'esperança de vida, la taxa d'alfabetització i el PIB per càpita.

Tot això evidencia el paper clau que juga l'educació en el desenvolupament d'una comunitat o d'un territori, ja que contribueix decisivament al benestar de les persones i permet l'accés a formes de coneixement que poden millorar el benestar propi i el col·lectiu.

Directament lligat amb la lluita per una vida digna

Garantir el dret a l'educació és obrir la porta a poder sortir del cicle de la pobresa,

contribuint així a eradicar les desigualtats entre el Sud i el Nord.

Actualment encara tenim dades esfereïdores que ens mostren el llarg camí que ens queda per recórrer:

- Al món, 103 milions de joves no tenen un nivell mínim d'alfabetització.

- Més de la meitat dels infants que no s'han inscrit a l'escola viuen a l'Àfrica subsahariana.

- Són les nenes i les dones les que més dificultats tenen per accedir a l'educació arreu del món; aproximadament un terç dels països empobrits no ha assolit encara la paritat en l'educació primària¹.

Per intentar millorar aquestes dades, hi ha molta gent, ONGDs, institucions i països que, des de fa anys, sumem esforços lluitant contra la discriminació i l'analfabetisme per tal de poder garantir una educació inclusiva, universal, equitativa i de qualitat.

L'accés al coneixement afavoreix la participació, la defensa dels drets individuals i col·lectius, augmenta la qualitat de vida i redueix la vulnerabilitat de les persones i els grups humans respecte a diverses instàncies de poder o a altres grups. En definitiva, és una aposta en la lluita per la dignitat

Classe a una escola del Senegal.

Una escola hundurenya.

personal i col·lectiva de pobles i territoris. Tenir garantit el dret a una bona educació ens situa de iguals a iguals amb la resta d'interlocutors, i ens atorga les eines que ens converteixen en subjectes actius del nostre propi desenvolupament.

Sumem esforços

Des d'Alella hem posat el nostre granet de sorra amb el cofinançament de diversos projectes educatius en països del Sud.

Un d'ells és el projecte "Construcció d'un edifici per a l'escola John Cook del municipi de Villanueva" a Hondures, executat per l'ONGD Acció Solidària i Logística del 2013 al 2014.

Villanueva és un municipi que ha anat creixent sense una planificació urbanística adequada ni un augment dels serveis bàsics com a conseqüència de l'huracà Mitch el 1998, i de l'augment d'empreses maquiladores² a la zona. El creixement no planificat de la població ha comportat un augment en la demanda d'escolarització en un municipi no preparat per a assumir-ho. El col·lectiu de mestres i l'associació de mares i pares de l'escola John Cook van fer la demanda a Acció Solidària i Logística per tal d'arranjar el centre educatiu de manera adequada.

El projecte ha aconseguit dotar l'escola amb la infraestructura suficient per tal que les classes puguin desenvolupar-se de forma digna. La construcció ha tingut en compte sobretot la climatologia de la zona,

adaptant tota l'escola al medi. Alhora, per pal·liar la manca a la zona de serveis bàsics com el clavegueram, s'ha construït una fossa sèptica a l'escola per donar sortida a les aigües brutes. Per tal de desenvolupar el projecte, a l'ajuda internacional s'hi han sumat les aportacions econòmiques i tècniques locals de la Junta de Agua y Escuela i de l'Ajuntament de Villanueva, més el treball voluntari dels alumnes de l'Institut Oficial de Villanueva i de l'associació de mares i pares de l'escola.

"DES D'ALELLA HEM POSAT EL NOSTRE GRANET DE SORRA AMB EL COFINANÇAMENT DE DIVERSOS PROJECTES EDUCATIUS EN PAÏSOS DEL SUD"

Un altre és el projecte "Construcció d'un centre de secundària i batxillerat al barri de Thiaroye" als afores de Dakar, Senegal, executat per l'ONGD Fundació Educació Solidària l'any 2015.

Thiaroye és un barri dels afores de Dakar que neix degut a la forta immigració procedent de les zones rurals i dels països veïns a la recerca d'una feina a la capital. La

zona, fortament poblada, té més del 50% de població jove i escassos centres educatius de secundària i batxillerat. Tant és així que abans de la realització del projecte hi havia una llista d'espera de 200 alumnes per a entrar a primària i de 50 per a secundària. Aquest ha estat el motiu que ha portat Educació Solidària a formular aquest projecte, que ha construït un mòdul nou amb sis aules. Aquesta primera fase de la construcció ha permès que l'alumnat de secundària – que utilitzava els espais del centre de primària– pogués prosseguir la seva formació a les noves aules; alhora, el centre de primària ha pogut ampliar les places de tots els cursos afavorint l'escolarització de més infants i joves del barri.

Actualment, els estudis de batxillerat al barri són molt escassos i el jovent té limitacions a l'hora d'accedir-hi. Això provoca que hagin de desplaçar-se a altres barris o municipis, encarint l'escolarització i sent una sobrecàrrega per a les famílies. Per aquest motiu el projecte continua vigent amb l'objectiu de poder garantir l'accés a l'educació secundària i preuniversitària durant els propers anys. Amb la construcció d'un centre de secundària i batxillerat es podrà garantir que més de 800 infants i joves de la zona puguin anar a escola i aconseguir que el barri tingui una educació de proximitat i de qualitat, afavorint les ràtios per aula, millorant les metodologies d'ensenyament i reforçant les capacitats del professorat. ●

1. Dades extretes de la web de l'Organització de les Nacions Unides www.un.org

2. Les maquiladores són empreses processadores instal·lades en zones franques exemptes de tota obligació fiscal i de l'adequació a la legislació laboral. El capital inversor sol ésser d'Estats Units, Xina o Corea del Sud. Aquesta indústria s'encarrega fonamentalment de la producció tèxtil, de calçat, d'alumini, d'orfebreria i de tabac destinada a l'exportació als mercats d'Estats Units o d'Europa.